

Perhevapaauudistus

Tiedotustilaisuus 16.2.2021

Ministeri Aino-Kaisa Pekonen

Perhevapaauudistus nostaa lapsen keskiöön - Mikä muuttuu?

- Uusi perhevapaamalli kohtelee jokaista lasta yhdenvertaisesti perhemuodosta riippumatta
  - Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo lisääntyvät
  - Valinnan mahdollisuudet ja joustot lisääntyvät
  - Ansiosidonnaisten päivärahopäivien kokonaismäärä kasvaa nykyisestä
- > Lasten ja perheiden hyvinvointi lisääntyy

Uudet vanhempainpäivärahat 1/2

Nykytila:

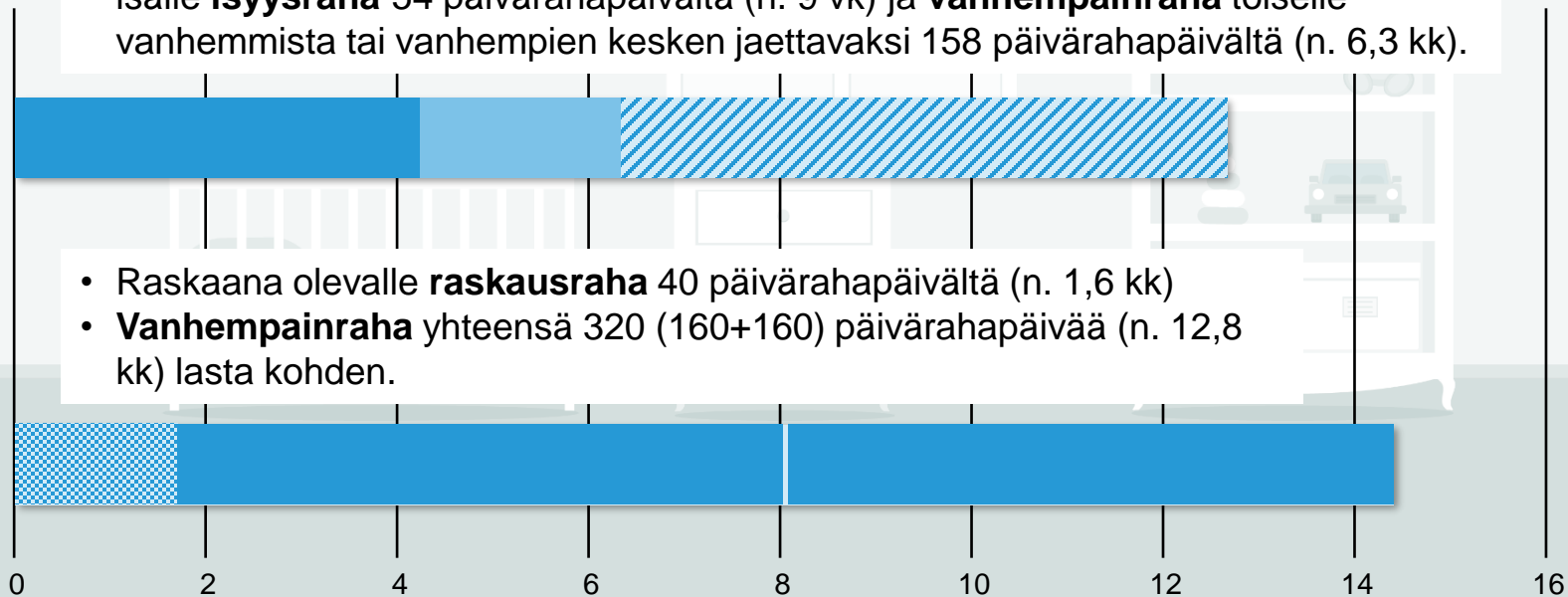

- Raskaana olevalle **äitiysraha** 105 päivärahopäivältä (n. 4,2 kk), isälle **isyysraha** 54 päivärahopäivältä (n. 9 vk) ja **vanhempainraha** toiselle vanhemmista tai vanhempien kesken jaettavaksi 158 päivärahopäivältä (n. 6,3 kk).

Uudistus:

- Raskaana olevalle **raskausraha** 40 päivärahopäivältä (n. 1,6 kk)
- **Vanhempainraha** yhteensä 320 (160+160) päivärahopäivää (n. 12,8 kk) lasta kohden.

Päivärahopäivät, kuukautta

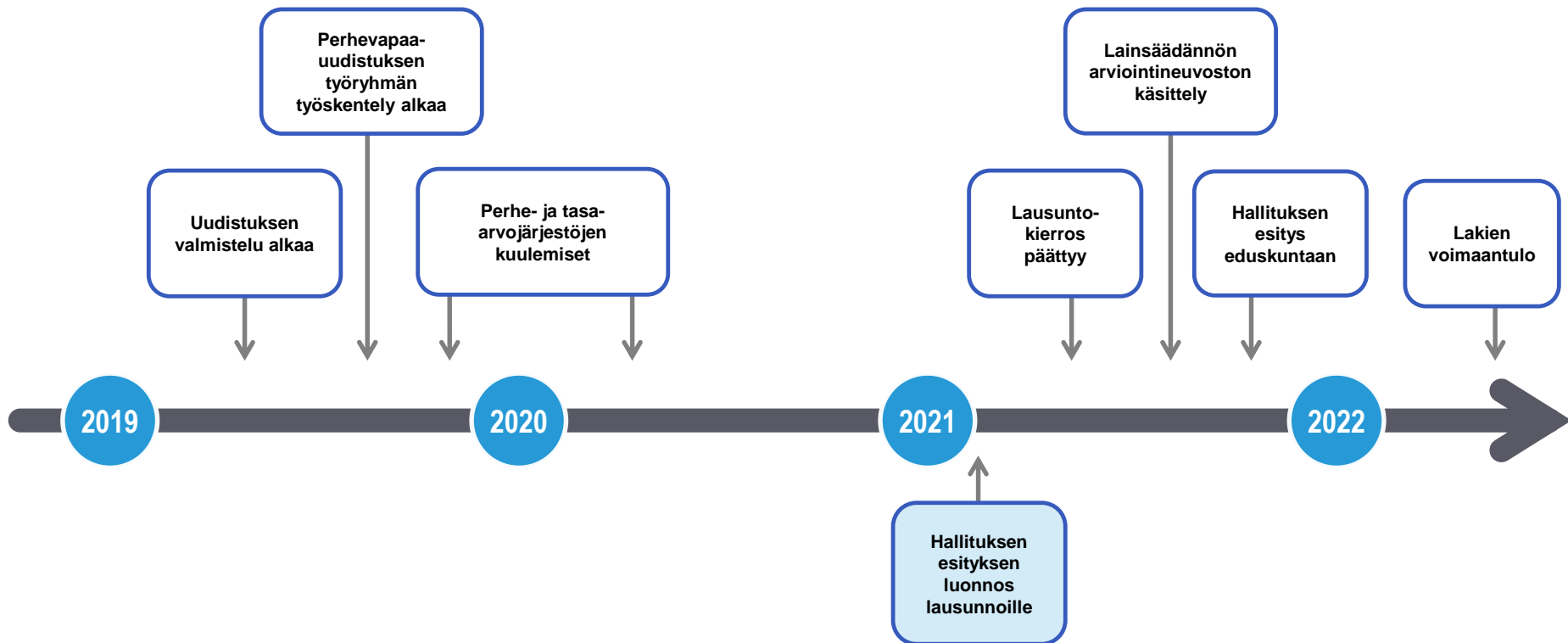
Uudet vanhempainpäivärahat 2/2

- Vanhempainrahaan oikeus lapsen vanhemmalla, joka on lapsen huoltaja
  - Kaikkien lasten vanhemmilla yhtäläinen oikeus riippumatta vanhemman sukupuolesta, tai siitä onko biologinen vai adoptiovanhempi tai onko lähi- vai etävanhempi.
  - Vanhempainrahan saaminen edellyttää lapsen hoitamista ja työstä poissaoloa.
- Korotettuna (90 %:n korvaustaso) maksettaisiin raskausrahakausi kokonaisuudessaan (40 arkipäivää) ja vanhempainraha 16 ensimmäiseltä arkipäivältä kahdelle vanhemmalle.

Joustavuus

- Vanhempainrahakiintiöstä voi luovuttaa toiselle vanhemmalle tai puolisolleen 0-63 vanhempainrahapäivää
- Vanhempainrahaa voi käyttää
  - yhtäjaksoisesti tai haluaminaan jaksoina tai yksittäisinä päivinä.
  - siihen saakka kunnes lapsi täyttää 2 vuotta.
- Jos vanhempi tekee osa-aikatyötä siten, että päivittäinen työaika on enintään viisi tuntia päivässä, voi saada osittaista vanhempainrahaa (puolet täydestä)
- Raskausrahan voi aloittaa nykyistä äitiysrahaa joustavammin, terveydentila ja työn vaatimukset huomioiden, 14-30 päivärahapäivää ennen laskettua synnytysaikaa.

Uudistuksen eteneminen

Kustannukset

- Vanhempainvapaat ovat investointi perheisiin tärkeässä elämänvaiheessa.
- Päivärahopäivien lukumäärän lisäys ja kiintiöinti isille sekä vanhempainrahan tason korottaminen (16 ensimmäistä päivää), lisää päivärahajärjestelmän kustannuksia.
- Kustannusarviot riippuvat siitä, miten vanhempien arvioidaan käyttävän/jakavan päivärahoja. Jos uudistus innostaa isät käyttämään vanhempainvapaita ja vanhempainrahoja nykyistä enemmän, päivärahajärjestelmän kustannukset kasvavat
- Kustannusarvioissa on lähtökohdaksi otettu nykytilanteen mukainen isyysrahan käyttö sekä oletukset uudistuksen vaikutuksista vanhempien käyttäytymiseen. Arviolta 80 miljoonan euron lisäkustannus kokonaisuudessaan julkiselle taloudelle.

Työllisyys- ja työelämävaikutukset

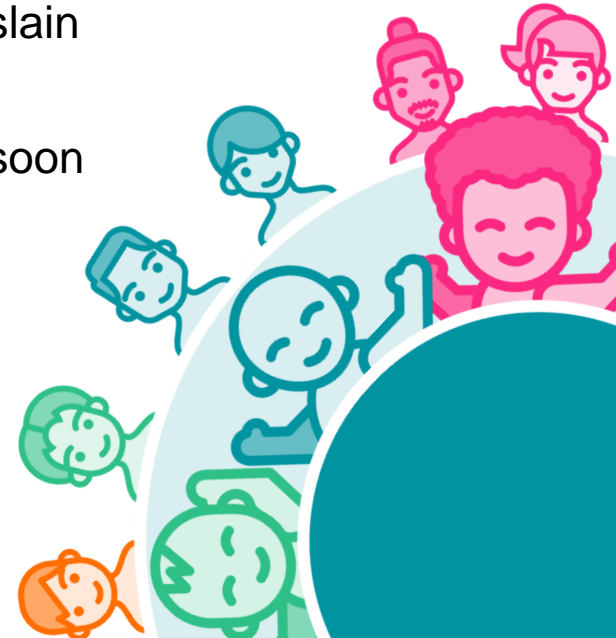
- Uudistuksen työllisyysvaikutukset arvioidaan vähäisiksi.
- Työnantajien rekrytointi- ja perehdytyskustannukset voivat hiukan kasvaa, jos vanhempainvapaita pidetään nykyistä useammassa jaksossa.
- Jos uudistuksen myötä isien perhevapaiden käyttö lisääntyy ja äitien vastaavasti vähenee, tämä vaikuttaa positiivisesti äitien työuraan ja työmarkkina-asemaan.

Työsopimuslain muutokset

- Vanhempainpäivärahaudistuksesta johtuvat muutokset: uudet vapaiden nimet
- Vapaiden kesto ja ajankohta määräytyvät sairausvakuutuslain etuuksien mukaisesti.
- Vanhempainvapaan jaksojen määrää lisätään neljään jaksoon (nykyisin kaksi).
- Työelämän tasapaino -direktiivistä johtuvat muutokset:
  - uusi omaishoitovapaa
  - työnantajan velvollisuus kirjallisesti perustella kieltäytyminen vanhempainvapaan pitämisestä osa-aikaisena

Varhaiskasvatuksen muutokset

- Oikeus varhaiskasvatukseen alkaisi sinä kuukautena, kun lapsi täyttää 9 kuukautta
- Oikeus säilyttää sama varhaiskasvatuspaikka enintään 13 viikon vanhempainvapaasta johtuvan poissaolon ajan. Ajalta ei perittäisi varhaiskasvatuksen asiakasmaksua.

